

oblečemo nekatere ubožčke. Konečno je omenil izvrstnih rodoljubov, ki nam jih je prerana smrt vzela letos in posebno dveh djanskih pomočnikov gosp. Jožeta Pleiweisa in gosp. H. Grmek; ves zbor jim je zaklical: zemljica lahka! — Iz sporočila tajnikovega se je razvidelo delovanje čitalnišino v 13 besedah itd., iz sporočila blagajnikovega pa to, da čitalnica shaja še doneski svojih udov brez deficita. 10 akcij, ki so se imele spet letos izplačati, je bilo čitalnici po rodoljubih darovano. Blagajnik gosp. Fr. Vidic, trgovec tukajšnji, je blagajnico v tako lepem redu oskrboval, da se mu je predsednik za brezplačni trud njegov očitno zahvalil in ga v soglasji z vsem zborom naprosil, naj bi to opravilstvo obdržal tudi za prihodnje leto. Gosp. Vidic je obljubil, da to stori. Za preglednika družbenega računa so vsled pravil bili izvoljeni gospodje: Robič, dr. Karol Bleiweis in Žagar. — Predlogi posamnih udov, da 1) se izbrišejo taki udje, ki s letnim doneskom, če tudi opominjani, zaostajajo, 2) da se ne dopušča takim, ki niso udje, vstop v čitalnico in k besedam, 3) da se vredi imenik pevcev, 4) da se v imenik udov, ki izhaja vsako leto, zapiše tudi, kaj se je v besedah pelo, deklamovalo, ktere gledališne igre igrane itd., vse to je bilo odboru na skrb izročeno. — Za predsednika je soglasno oklican gosp. dr. Jan. Bleiweis, za blagajnika trgovec g. Vidic; za odbornike pa so bili izvoljeni gospodje: župan mestni dr. E. Costa, posestnik Drag. Cvajar, posestnik Debevec, posestnik Grazeli, posestnik Horak, trgovec Jamšek, dr. Poklukar, blagajnik deželni Ravnikar, prof. Šolar, magistratni komisar L. Svetec, dr. L. Toman, trgovec Ivan Vilhar, prof. dr. Vončina, kontrolor dež. blagajnice Žagar in dr. Zupanec.

— Jugoslovansko vseučilišče in Matica dalmatinska ste g. dr. Costo, družba sv. Mohora in Matica slovenska pa g. Ant. Lésarja pooblastili, da obravnavata dedščino po ranjkem Matiji Debeljaku.

— 6. januarja nas čaka zanimiv večer v reduti: gosp. Fr. Grbec dá svoj prvi koncert; program je: 1. Pesem koroških Slovencev (moški zbor). 2. Romanca iz Hugenovov (samospev). 3. Zvezdi (samospev in brenčeči moški zbor). 4. Recitativ in kavatina iz „Linda di Chamounix“ (samospev). 5. Husitska (moški zbor). 6. Dvospev iz opere „Gemma di Vergy“. 7. Igri na glasoviru. 8. Prisega iz opere „Hugenoti“ (moški četverspev in zbor). Začetek ob 7. uri zvečer.

— (Vabilo.) Začele so se delati priprave, da se „narodni koledar“ z „letopisom“, ki ga Matica slovenska izdà za 1869. leto. Še ter tje so se izrekale želje, da bodi „letopis“ obširnejši mimo prejšnjih letnikov, zato vabimo vse slovenske pisatelje, naj nam mnogo primerne podučnega ali zabavnega, tudi pesniškega gradiva pošljejo saj do 1. aprila 1868. leta. Vsi spisi se bodo primerno plačevali ter naj se pošiljajo meni, ki mi je Matičin odbor izročil vredovanje te knjige.

V Ljubljani 30. decembra 1867.

Dr. Jan. Bleiweis.

— 1. list „Slovenskega Glasnika“ nam je prinesel jako znamenitega gradiva, in sicer: „Na straži“, balada, zložil Fr. Levec; — „Doktor Karbonarius“, začetek povesti iz prejšnjega stoletja, spisal J. Jurčič; — „Poslanica Svitoslavu“, zložil A. Umek; — „Gostinja“, začetek novele, spisal Fr. Celestin; — „Sred voda“, zložil Jan. Krsnik; — „Česa je posebno treba našim pesnikom“, III. pismo, spisal J. Stritar; — „Potopisne črtice“, spisal Fr. Erjavec; — „Solnčeva ženitev“, mytholog. črtica, spisal D. Trstenjak; — „Spiritus familiaris“, spisal

Andrejček; — „Národne stvari: priče, navade, stare vere“, XV., nabral M. Valjavec; „Književni obzor“ in „Besednik.“ — Omenjeni časnik, ki velja le 3 gld. na leto in izhaja vsaki mesec enkrat na pol tretji pôli, živo priporočamo vsem prijateljem podučnega lepoznanstva.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Pismo Njih Veličanstva cesarja od 24. decembra z veliko pohvalo za zasluge o izvršeni poravnavi ogerski državnega kancelarja barona Beusta imenuje za predsednika državnega ministerstva; ob enem barona Beke-a imenuje državnega finančnega, podmaršala barona John-a pa državnega vojaškega ministra. — Ministri za neogerske dežele še niso znani. — K postavi za nabiranje rekrutov naznanjamo to-le: Odkupiti se od vojaščine more le tak, ki spada po starosti v vrsto tistih treh let, ki se jemljejo v vojaščino. Kdor je vojaška svoja leta že doslužil ali kdor ni več vojaščini podvržen pa hoče biti za namestnika svojega brata, ki je v vojaščino poklican, mora za to še pred jemanjem v vojake pri svoji okrajni politični gosposki dovoljenja prositi in dokazati z odslužnim listom (abschied), da je svoja leta v linii in rezervi doslužil, ali da ni več vojaščini podvržen. Kdor hoče za namestnika v vojaščino stopiti, pa se ni dobro obnašal, ko je še vojak bil, se ne vzame za namestnika. Tisti dijaki (študentje) in lastniki večih kupčijstev ali obrtnijstev od leta 1867., kateri so imeli pravico stanovitnega odpusta, ostanejo v 4. bataljonu in se pustijo še dalje na odpustu (urlaubu). — Volitve poslancev za deželni zbor hrvaški so se tako neugodno izvršile za narodno stranko, da jej bode dvakrat večja magjarska stranka nasproti stala. Tako postopanje, ako za njim stoji vlada, mora demoralizirati ves narod! — Levica ogerskega zbora nič kaj ne mara za delegacijo dunajsko, in to je nanoslo, da ves zbor ogerski ne bode pred volil poslancev v delegacijo, predno ni ministerstvo „cislitvansko“ (to je, ministerstvo za neogerske dežele) imenovano. Denarstveni minister ogerski Lonyay pripravlja predlog, da se kuje ogerski denar. Tako postopajo Magjari čedalje bolj naprej pa proč od nas — kmalu menda še pridejo do tega, da bode Košut ogerskega ministerstva predsednik. 6 mesecev hočejo, da kralj njih stanuje na Ogerskem; ako se to ne zgodi, naj se jim dá palatin. — Kakor „N. fr. Pr.“ piše, ne bode po novem redu civilne pravde razločka več med judovsko in kristjansko prisego; vsi bojo prisegali tako-le: „Jez J. J. prisegam Bogu Vsevedočemu in Vsegamogočnemu čisto prisego. V to mi Bog pomagaj! — Italijani (Lahi) — kakor se kaže — ne bodo mirovali, predno se boj ne vname za Rim, kterege po vsi sili hočejo imeti; kamor se pogleda, delajo se priprave za vojsko; zato pa tudi čedalje bolj pisano gledajo Francoza (Napoleona), ki jim o tem nasprotuje, in zvezo sklepajo s Prusom, s katerim so v avstrijsko-pruski vojski bili v zvezi. Pruska vlada je tudi že popolnoma na boj pripravljena, in ker je celo leto noč in dan delala puške in vlivala kanone, je z vsem tem delom že pri kraji. Ker je neki tudi to gotovo, da ste si pruska in ruska vlada v zvezi, ni čuda, da tudi naša vlada na vso moč izdeluje vojaško opravo in orožje; iz Dunaja se piše, da so v orožnici celó vse božične praznike nove puške na iglo po Wänzelnovi iznajdbi delali in vsaki dan še po dve uri več; ravno tako se piše iz Prage; vrh tega je vojaško ministerstvo ukazalo, naj se civilnim šivarjem in čevljarjem, ki izdelujejo vojaško monturo, dvakrat viša dnina plača, vojaškim pa namesti polovice cela. Če tudi avstrijska

vlada ne bode vojske začela, je vendar njeno stališče tako, da mora na vse pripravljena biti, in to tem več, ako bi po nesreči s Francozom stopila v zvezo, ki jo potem potegne seboj v nevarne homatije. — Ruski časnik „Invalide“, ki v smislu ruske vlade govori, pretresaje turške zadeve to-le pravi: Rusija je turško vprašanje tako jasno stavila, da je kmalu kmalu pričakovati, da se reši to vprašanje. Te besede, brez ovinkov rečene, nosijo zdaj zvonec po vsem svetu in povsod se misli, da kristjanske zadeve na Turškem, ki se že toliko let kuhajo, prihodnjo spomlad pridejo do tega, da jih bode vojska rešila, ker jih ne reši diplomacija. Sliši se, da na mesto kneza Gorčakova, dosedanjega ruskega državnega ministra, pride Ignatiev, in ravno ta prememba kaže na to, da Rusija ne misli več odlašati rešitve turških zadev. — Iz Pariza je francosko ministerstvo poslalo dva uradnika na Dunaj in v Pešt, da si zagotovita še 16 milijonov vagánov žita, ki jih bo francoska dežela do konca majnika potrebovala. — Zmiraj se še bere o velikem snegu, ki ovéra po Tirolskem, gornjem Štajarskem itd. železnice, dela plazove in velike nesreče.

Pred liberalizem na kolena!

Godčevska pesem za novo leto.

„Gleiches Recht!“ — o ti preblazena zvezda!
Kdo te poznal je prej, dete lepó?
Zleglo si se z „liberalnega“ gnjezda,
Novo zdaj leto rodilo te bo!

Toraj vriskamo, leto presrečno!
Ki boš narode osrečilo vse:
Bodi zapisano v pratiko večno,
„Leto bogastva“ — naj bo ti imé!

Morda bo judovski čudni mesija
Koj že to leto denarja sejal? —
Saj liberalni mu galimatija
Pot je pripravil in roko že dal.

Morebit letos kot praprot in gobe
Rastle da bodo klobase iz tal;
Morda bo rotšild sam jedel otrobe,
Meni pa moke in štruklje odbral.

Morda več bankovcev bodo kovali
In pokrivali še ž njimi strehé;
Jih na plotove celó pilep'vali
V znamenje, da tukaj milijoni cvetě.

Morda bo dosti prosa in fižola,
Da že vsaj stradal ne bom za naprej;
Morda bom kupil za tolar dva vola,
Zlata saj dôba začenja se zdaj!

Morda kdo plača tud moje dolgove,
Pamet in „Gleiches Recht“ tirja vsaj to;
Potlej pa spet lahko delal bom nove,
Saj smo „vsi bratje“, vsi „eno telo“!

Tudi znabiti, da bom avanziral;
Bom še minister, če zame se zvě,
Jedel bom piške, kopúne obiral;
Nisem ne téh, ki se križa bojé.

Te in enake si delam zdaj upe,
Upam veliko, še več se — bojim;
Sreče po svetu bo letos na kupe,
Pa ne le nekterim, gotovo vsim!

Vrata nam zlata zdaj nov čas odpéra,
Srednjega véka pušoba nehá!
Kdor tak' ne misli, ta mila je Jera,
Je na Tirolskem, alj s hrihov domá.

Temà ogromno debéla je krila,
Žulil je jarm ljudi dosihmal;
Letos pa črna se noč je zvedrila,
„Liberalizem“ je luč nam prižgal.

Zdaj saj pri taki preblazeni sreči,
Ljudstvo stradalo nikdar več ne bo;
Če so tud' davki še sedemkrat večí, —
Kaj? — saj imamo pa „Freiheit“ zato!

Toraj vriskamo, leto presrečno!
Ki boš narode osrečilo vse:
Bodi zapisano v pratiko večno,
„Leto bogastva“ — naj bo ti imé!

Denarni zapisnik Matičin.

Novi udje:

ustanovniki:

Gospod Pirec P. France Salez, benediktin v Šent-Pavlu	10 gold.
„ K.... Vekoslav v Trstu	10 „
„ Murnik Janez, odvetniški koncipient v Ljubljani	5 „

letniki:

„ Marinko Janez, župnik v Logacu za 1867. leto	2 „
„ Lenasi Anton, kaplan v Logacu za 1867. leto	2 „
„ Polak P. Alojzi, minorit v Gradcu za 1867. leto	2 „
„ Novak Janez, mizar in posestnik v Ljubljani za 1867. leto	2 „
„ Vovšek Franjo v Brazlovčah za 1868. leto	2 „
„ Ramor Janez, kaplan v Brazlovčah za 1868. leto	2 „
„ Krčon Jožef, župnik v Predosljih za 1867. leto	2 „
„ Hrovat Blaž, gimn. profesor v Kranji za 1867. l.	2 „
„ Ferčnik Lambert, fajmošter v Žabnici na Koroškem za 1868. leto	2 „

Stari udje so plačali:

a) ustanovniki:

Za 2. leto: g. Lenček Alojzi, sl. Čitalnica tminska, g. Holinger Neža.
Za 3. leto: gg. Lenček Alojzi, Irkič Ivan, Mežnarec Anton, Holinger Neža.
Za 4. leto: gg. Rozman Jožef, Kukovec Jožef, Marn Jožef, dr. J. Ulaga, Trafenik France, dr. Čebašek Andrej, Blaž France, Reš Janez, Cigale Matej, Šventnar Leopold.
Doplačali so: gg. Globočnik Janez, Globočnik Anton, Brolih Matija, Robič Andrej, Bergant Jožef, Wolf Anton.

b) letniki:

Za 1865. leto: gg. Zarnik Janez, Klinar Karol, Žurman Janez.
Za 1866. leto: gg. Kožer Jožef, Novak Janez, Zarnik Janez, Kmetič Jožef, Klinar Karol, Lukanec Jožef, Žurman Janez.
Za 1867. leto: gospodičina pl. Höffern Vilhelmina, gg. Švajger Jož., Janežič Janez, Kožer Jožef, Potočnik Blaž, Kušar Mat., Stiger Albert, Klinar Karol, Vakanovič Jaroslav, Lukanec Jožef, Brodnik Anton, Jevnikar Jakob, Vomberger Blaž, Herrman Mihael, Robas Janez.
Za 1868. leto: gg. Fortuna France, Janežič Janez, Kramberger Lovro, Tomec Juri, Arnoš France, Klinar Karol, Magdič Anton, Koren Matija, Lukanec Jožef, Podobnik Ignaci, Strmole Janez, Robas Janez.

V Ljubljani 30. decembra 1867.

Dr. Jer. Zupanec.

Opomin.

Ker se Matica slovenska pri izdavanju knjig mora ravnati po svojih letnih dohodkih, zato prosimo, da častiti njeni udje obljubljene svoje doneske plačujejo o pravem času, to je, vsaj prvo polovico vsakega leta, ki se ozir doneskov pričenja 1. januarja. Naj toraj oni udje, ki so za eno leto ali še več zaostali v plačilu, zaostale doneske pošljejo z doneskom za 1868. vred. Naj pri tej priliki tudi damo na znanje, da novi udje, katerih se to leto mnogo nadjamo, lahko dobé še lanskega leta knjige, ako svojemu donesku za 1868. leto pridenejo še 2 goldinarja za preteklo 1867. leto.

Pole za vpisovanje se kmalu razpošljejo častitim gosp. poverjenikom.

Iz slovenske Matice odbora v Ljubljani 1. januarja 1868.

Dr. Leon Vončina, 1. podpredsednik.
Anton Lézar, odbornik in tajnik.

Kursi na Dunaji 30. decembra.

5% metaliki 55 fl. — kr. Ažijo srebra 119 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 64 fl. 20 kr. Cekini 5 fl. 78 kr.

Tukajšni trgovci so o božiču kupovali deteljno seme po 24 gld., suhe češplje po 6 gold. in pol, nove ježice po 12 gold. in pol, fižol po 6 gold., prodajali so najlepšo banaško pšenico po 7 gld. 40 kr., srednjo po 6 gold. 70 kr.

Odgovorni vrednik: Janez Murnik. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik v Ljubljani.